

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

MNENJA

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

534. PLENARNO ZASEDANJE EESO – PRENOVA, 18. 4. 2018–19. 4. 2018

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Financiranje evropskega stebra socialnih pravic

(mnenje na lastno pobudo)

(2018/C 262/01)

Poročevalka: **Anne DEMELENNE**

Sklep plenarne skupščine	15. 2. 2018
Pravna podlaga	člen 29(2) poslovnika mnenje na lastno pobudo
Pristojnost	strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	26. 3. 2018
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	19. 4. 2018
Plenarno zasedanje št.	534
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	155/3/4

1. Sklepi in priporočila

1.1 Načela evropskega stebra socialnih pravic (v nadaljnjem besedilu: socialni steber) in potreba po njegovem izvajanju skupaj z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 morajo biti eno od vodil v pogajanjih o prihodnjem večletnem finančnem okviru EU za obdobje po letu 2020.

1.2 Za uresničitev socialnega stebra bodo potrebne izboljšave v državah članicah. Pregled socialnih kazalnikov, pripravljen skupaj s stebrom, kaže pomanjkljivosti in občutne razlike v EU. Za odpravo teh pomanjkljivosti bo potrebna zavezanost vseh ravni, tudi držav članic, socialnih partnerjev in akterjev civilne družbe. Poleg tega bodo potrebne trdna proračunska podlaga, naložbe in tekoča poraba, razmisliti pa je treba tudi o načinih financiranja.

1.3 Potrebe po porabi so zlasti velike v državah z nižjimi prihodki in državah, kjer so se prihodki v zadnjih letih zmanjšali. Vse se srečujejo z določenimi omejitvami zaradi predpisov EU o proračunih in ravneh dolga. Možnosti za večjo porabo se lahko ustvarijo znotraj držav članic pa tudi z različnimi programi na ravni EU.

1.4 Naložbe zasebnega sektorja lahko prispevajo na nekaterih področjih, kot je razširitev digitalnega dostopa, če so ustvarjeni ustrezni zakonski pogoji. Vendar pa te ne bodo zadostovale in ne morejo preprečiti izključitve socialno najšibkejših, kar je v okviru socialnega stebra pomembno vprašanje.

Več javnih naložb v državah članicah bi bilo mogoče olajšati s sklicevanjem na zlato pravilo za socialno usmerjene javne naložbe, kar bi omogočilo več prožnosti pri proračunskih pravilih ⁽¹⁾, da bi dosegli cilje evropskega stebra socialnih pravic.

1.5 Obsežnejše javne naložbe se lahko podprejo tudi iz obstoječih instrumentov EU, predvsem evropskih strukturnih in investicijskih skladov, ki se lahko bolj osredotočijo na cilje, poudarjene v okviru socialnega stebra. Javne naložbe lahko podpre tudi Evropska investicijska banka prek Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI), ki ji je v zadnjih letih omogočil ohraniti raven posojil. Ta podpora mora izrecno zajemati cilje, povezane s socialnim stebrom, kar je skladno s poslanstvom sklada.

1.6 Ustrezne davčne politike, vključno z učinkovitim bojem proti davčnim goljufijam, izogibanju davkom in agresivnemu davčnemu načrtovanju, bi morale državam članicam in EU omogočiti, da zberejo dodatna sredstva in prispevajo k financiranju socialnega stebra. Da bi zagotovili učinkovito porabo dodatnih finančnih sredstev, je treba izvajati akcijske programe in časovne načrte za uresničevanje socialnega stebra kot sestavni del evropskega semestra, predvsem pri pripravi nacionalnih programov reform in konvergenčnih programov. V zvezi s tem bi morala EU poiskati nove načine, kako povečati lastna sredstva.

1.7 Izvajanje socialnega stebra zahteva aktivno odgovornost in sodelovanje ustreznih deležnikov na vseh različnih ravneh, tj. evropskih institucij, držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti pa tudi socialnih partnerjev in drugih akterjev civilne družbe.

2. Ozadje

2.1 Cilj evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili in podpisali Svet EU, Evropski parlament in Evropska komisija, je okrepiti socialne pravice ter kratko- in srednjeročno pozitivno vplivati na življenje ljudi. Uresničevanje socialnega stebra je skupna zaveza in odgovornost EU, držav članic in socialnih partnerjev.

2.2 Odraža nujnost prednostne obravnave ekonomske in socialne negotovosti, ki so jo poudarili voditelji 27 držav članic. ⁽²⁾ Socialni steber je nujno potreben zaradi slabe gospodarske in socialne uspešnosti v številnih državah od leta 2008, novih priložnosti in izzivov, ki so jih prinesli globalizacija, podnebne spremembe, obsežne migracije, digitalizacija in staranje prebivalstva, večjih razlik v gospodarskih in socialnih ravneh v EU po finančni in gospodarski krizi ter političnega razvoja v številnih državah, ki ogroža prihodnost evropske enotnosti in kohezije. Novoizvoljeni predsednik Komisije je na zasedanju Evropskega parlamenta oktobra 2014 poudaril, da je bonitetna ocena AAA za socialno področje v EU „enako pomembna kot najvišja bonitetna ocena za gospodarstvo in finance“ ⁽³⁾. Jasno je, da je za uresničitev tega cilja potrebno sprejemanje odgovornosti na vseh ravneh v EU. Z dosego tega cilja bi se po pričakovanjih izboljšale kohezija, politična in socialna stabilnost ter gospodarska uspešnost, ob hkratnem zavedanju pomena samodejnih stabilizatorjev v primeru gospodarskih pretresov.

2.3 Kot ugotavlja EESO ⁽⁴⁾, je socialni steber politična izjava o nameri, saj še vedno ni jasnega načrta za njegovo izvajanje. Glede tega je steber nepopoln, prav tako pa manjka zavedanje o novih pravicah in obveznostih. V okviru močnega gospodarstva in pravičnega obdavčenja je treba na ravni držav članic s podporo Evropske unije zagotoviti ustrezna finančna sredstva. To bo ključno za izvajanje socialnega stebra.

⁽¹⁾ Spoznanja v izogib hudim posledicam varčevalnih politik v EU, točka 1.6, še ni objavljeno v UL; Priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja 2018, točki 1.8 in 3.6, še ni objavljeno v UL; UL C 327, 12.11.2013, str. 11; Letni pregled rasti za leto 2018, točka 1.4, še ni objavljeno v UL; UL C 226, 16.7.2014, str. 21.

⁽²⁾ European Pillar of Social Rights, knjižica v angleškem jeziku, str. 6, (ISBN 978-92-79-74092-3).

⁽³⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-1525_sl.htm

⁽⁴⁾ UL C 81, 2.3.2018, str. 145.

2.4 Evropska komisija bo maja 2018 predložila predlog novega večletnega finančnega okvira. Bistveno je, da evropske institucije in države članice pri pripravi naslednjega dolgoročnega proračuna EU, ki se bo izvrševal od leta 2020, kot eno od vodil upoštevajo socialni steber in cilje trajnostnega razvoja OZN.

2.5 Pravilno izvajanje socialnega stebra bo odvisno od ustreznih reform politike v državah članicah, na primer za vzpostavitev ustreznih mehanizmov za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, spodbujanje znanj in veščin ter zagotavljanje učinkovite porabe javnih sredstev. EESO v skladu s svojimi prejšnjimi mnenji podpira strukturne reforme, usmerjene v socialni in gospodarski razvoj: več delovnih mest in boljše zaposlitve, trajnostna rast, upravna in institucionalna kakovost ter okoljska trajnost⁽⁵⁾. Te reforme morajo biti prilagojene posameznim državam in v skladu z njihovim nacionalnim programom reform za izboljšanje blaginje ter uživati demokratično podporo; ni treba, da imajo vse države članice enoten pristop⁽⁶⁾.

2.6 Za pravilno izvajanje socialnega stebra bo potrebno tudi povečanje razpoložljivih finančnih sredstev⁽⁷⁾. Proračun EU za socialo trenutno v povprečju obsega samo 0,3 % skupnih javnih socialnih odhodkov v EU, večina pa se zagotovi iz proračunov držav članic⁽⁸⁾. Izstop Združenega kraljestva iz Unije bo imel resne posledice za proračun EU. EESO poudarja, da je treba zagotoviti zadostna sredstva za izvajanje socialnih politik. Tako podpira zahtevo Evropskega parlamenta, da bi se morale zgornje meje odhodkov EU povišati s sedanjega 1 % na 1,3 % BND⁽⁹⁾, in meni, da bi bilo povišanje lastnih sredstev EU, na primer s povišanjem DDV, v družbenih okoliščinah še posebej nepravilno. Poudarja tudi, da je treba več sredstev usmeriti v podporo kohezijski politiki, delavcem in državljanom na splošno. Posebna pozornost bo namenjena pridobivanju znanj in veščin delavcev kot viru krepitev gospodarstva. Hkrati se EESO strinja, da okrepitev financiranja ne sme biti omejena na varnost, obrambo in nadzor nad zunanjimi mejami. Evropski socialni sklad je pomembno gonilo za krepitev konvergence, zato EESO ponavlja svojo zahtevo, da se sklad ne sme zmanjšati, če naj bi obravnaval prihodnje izzive v zvezi s prihodnjim večletnim finančnim okvirom EU⁽¹⁰⁾.

2.7 Pregled socialnih kazalnikov, ki je priložen predstavitvi socialnega stebra⁽¹¹⁾ Evropske komisije, je predviden kot orodje za spremljanje napredka pri doseganju cilja pravičnejše Evrope z močnejšo socialno razsežnostjo. Prejel je kritike zaradi izbire nekaterih kazalnikov, obdobj, uporabljenih za primerjavo, in v nekaterih primerih zaradi spremljevalnih razlag⁽¹²⁾. EESO je že pred tem pozval k njegovemu izboljšanju⁽¹³⁾.

2.8 V nekaterih primerih so bili uporabljeni povsem neustrezni kazalniki, na primer v zvezi z napredkom pri zmanjševanju razlik med moškimi in ženskami na področju plač in zaposlovanja. Oboji so prizadeti zaradi skrajšanja delovnega časa, vendar moški bolj kot ženske, tako da manjša razlika (uporabljen socialni kazalnik) ne pomeni nujno izboljšanja. Poleg tega se obdobja za oceno napredka razlikujejo – včasih prikazujejo samo eno leto, včasih pa daljše obdobje, tako da lahko segajo v čas pred krizo, ki se je začela leta 2008. Daljši časovni okvir je primernejši za prikaz dolgoročnih trendov. Kazalnike je prav tako treba razlagati prožno in jih sčasoma prilagoditi ter uporabiti razvijajoče se

⁽⁵⁾ Na primer izboljšanje poslovnega okolja, financiranja podjetij in izdatkov za raziskave in razvoj, povečanje produktivnosti podjetij, panog in gospodarstev, spodbujanje ustvarjanja kakovostnih in bolje plačanih delovnih mest ter sočasno zmanjševanje začasnih, negotovih in slabo plačanih zaposlitev, krepitev kolektivnih pogajanj in neodvisnosti socialnih partnerjev v njih ter socialni dialog na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni, reforme javnih uprav, da bi bile učinkovitejše pri gospodarskem in družbenem razvoju ter njihovo delovanje preglednejše za javnost, in spodbujanje kakovosti sistemov izobraževanja in usposabljanja delavcev, da bi vsem družbenim skupinam omogočili enake možnosti in rezultate.

⁽⁶⁾ Podpora strukturnim reformam v državah članicah, točka 3.9, še ni objavljeno v UL.

⁽⁷⁾ UL C 81, 2.3.2018, str. 145.

⁽⁸⁾ Razmislek o socialni razsežnosti Evrope, str. 24.

⁽⁹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2018 o naslednjem večletnem finančnem okviru: priprava stališča Parlamenta o večletnem finančnem okviru po letu 2020 (2017/2052(INI)), soporočevalca: Jan Olbrycht in Isabelle Thomas, točka 14.

⁽¹⁰⁾ UL C 81, 2.3.2018, str. 145; UL C 81, 2.3.2018, str. 131.

⁽¹¹⁾ <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/social-scoreboard/#>.

⁽¹²⁾ Galgoczi, B. et al, The Social Scoreboard Revisited, ETUI, 2017.

⁽¹³⁾ UL C 81, 2.3.2018, str. 145.

strokovno znanje in podatke iz virov, kot je Eurofound. Pregled in posodobitev kazalnikov morata biti rezultat odprte razprave, ki vključuje socialne partnerje in druge deležnike civilne družbe.

2.9 Pregled kazalnikov kljub zadržkom kaže razsežnost naloge, ki je pred nami in bo potrebna za izpolnitev navedenih ciljev. Kaže pomanjkljivosti v vseh državah članicah in precejšnje razlike v ravneh med državami članicami, ki lahko vodijo v vse večjo socialno neenakost. Sprejemljiva raven dohodkov, življenjskega standarda, socialne varnosti, socialnega varstva, dosežene izobrazbe in digitalnega dostopa vsekakor ni dosežena v vseh državah članicah.

2.10 Podatki o stopnjah zaposlenosti in brezposelnosti kažejo, kako velike so razlike med državami. Stopnja zaposlenosti je v Grčiji znašala 56 %, na Švedskem pa 81 %. Stopnja brezposelnosti je bila v Grčiji 23 %, v Nemčiji pa 4 %, kar je najnižja stopnja v EU. Ti podatki iz pregleda kazalnikov nakazujejo velike razlike v socialnih razmerah v EU z veliko višjimi ravnmi neizkoriščenega potenciala v nekaterih državah v primerjavi z drugimi.

2.11 Številni drugi kazalniki kažejo enako. Tako na primer delež osipa v izobraževanju znaša 20 % prebivalstva v starosti med 18 in 24 let v Španiji, toda manj kot 3 % na Hrvaškem. Ta podatek pa je prav tako zavajajoč, kar zadeva splošni položaj mladih: kazalnik stopnje brezposelnosti mladih kaže, da so razmere na Hrvaškem med najslabšimi v EU. Delež prebivalstva na pragu revščine v Bolgariji dosega 40 %, medtem ko je povprečje EU 23 %.

2.12 Stopnja mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo ⁽¹⁴⁾ (odstotek oseb v starosti 15 do 24 let, ki niso zaposlene, se ne izobražujejo ali usposablajo), je zelo različna in znaša 20 % v Italiji ter manj kot 5 % na Nizozemskem. Na Danskem je v ukrepe aktivne politike zaposlovanja (vključno z usposabljanjem, spodbudami za zaposlovanje in podobnimi ukrepi) vključenih 54 % oseb, ki želijo delati, v Bolgariji pa manj kot 3 %.

2.13 Delež otrok v starosti 0 do 3 let v celodnevnem varstvu znaša 1,1 % na Slovaškem in več kot 77 % na Danskem. O neizpolnjenih zdravstvenih potrebah, običajno zaradi finančnih omejitev, poroča več kot 12 % prebivalstva v Estoniji in Grčiji, v Avstriji pa o njih poroča minimalen delež prebivalstva.

2.14 V celotni EU 44 % oseb nima ustreznih digitalnih znanj in spretnosti, pri čemer se ta delež giblje od 74 % v Bolgariji do 14 % v Luksemburgu.

2.15 Z uresničitvijo socialnega stebra bi se izboljšale socialne razmere in razmere na trgu dela za veliko državljanov, izboljšal pa bi se tudi gospodarski potencial EU. Prišlo bi do konvergence od spodaj navzgor za države, ki zdaj zaostajajo. Nekateri, toda ne vsi kazalniki v zadnjih letih kažejo izboljšanje, čeprav tudi pri teh razlike ostajajo velike.

2.16 Uresničitev socialnega stebra bo zelo velik zalogaj, ki bo zahteval predanost držav članic ob podpori Evropske unije. Potrebni bodo tudi popolno sodelovanje socialnih partnerjev ter spodbujanje njihovega skupnega delovanja, zlasti sklepanja kolektivnih pogodb in boljšega pokritja z njimi, predvsem na področju varnosti zaposlitve, kakovosti dela, plačnih pogojev ter zdravja in varnosti pri delu. S svojimi izkušnjami in poznavanjem problemov lahko veliko prispevajo tudi organizacije civilne družbe. Prek javno-zasebnih partnerstev, naložb v razvoj znanj in kvalifikacij v podjetjih lahko pomembno prispevajo tudi zasebna podjetja.

3. Področja politike

3.1 Ukrepi za nadaljnje izvajanje lahko zajemajo nove zakonodajne in nezakonodajne ukrepe, skupaj z zagotavljanjem, da se že sprejete politike v državah članicah dejansko izvajajo, ter uporabo evropskega semestra in priporočil za posamezne države, ki se izdajo v tem procesu ⁽¹⁵⁾. Udeležba socialnih partnerjev na vseh ravneh je bistvena za uspešno izvajanje teh pobud.

⁽¹⁴⁾ Osebe, ki niso zaposlene, se ne izobražujejo ali usposablajo.

⁽¹⁵⁾ UL C 81, 2.3.2018, str. 145.

3.2 Priporočila za posamezne države so v letih 2015 in 2016 zajemala področja iz socialnega stebra, in sicer pokojnine, javne storitve, socialno varstvo, zdravstveno varstvo, otroško varstvo, stanovanja, spodbujanje znanj in veščin, aktivne politike trga dela in izobraževanje.

3.3 Da pa bi ta priporočila zalegla, morajo temeljiti na predpostavki, da bodo za njihovo izpolnjevanje na voljo potrebna finančna sredstva. Pri tem ima EU lahko pozitivno vlogo z različnimi programi in prožnostjo pravil o državnih proračunih in ravneh javnega dolga.

3.4 Vprašanja naložb in finančnih sredstev se na različne načine pojavljajo na vseh področjih, ki jih zajema socialni steber. Pregled socialnih kazalnikov pomaga tudi pokazati potrebo po naložbah na posameznih področjih v vseh državah članicah in zlasti tistih z nižjimi prihodki. Financiranje socialnega stebra je zato povezano z vprašanji makroekonomske politike, politikami ekonomskega upravljanja, usmerjenimi v socialno konvergenco, ne socialne razlike, razpravami o upravljanju euroobmočja in politikami za spodbujanje naložb, tudi socialnih.

3.5 EESO je že podprl številne pozitivne učinke dobro načrtovanih, učinkovitih in uspešnih socialnih naložb, ki so usmerjene v prihodnost in na katere se ne sme gledati kot na strošek, ampak kot na naložbe v potencial Evrope za rast in zaposlovanje, kot je potrjeno v svežnju Evropske komisije za socialne naložbe. Obžaluje, da ni bilo storjeno več za dejansko uresničitev teh ciljev. Socialne naložbe sčasoma prinesejo koristi z ekonomskega in socialnega vidika, kar se izraža v višjih stopnjah zaposlenosti ali višjih dohodkih delavcev, boljšem zdravju, manj brezposelnosti, boljši izobrazbi, manj revščine in socialne izključenosti ipd. Poleg tega krepijo blaginjo in izboljšujejo dobro počutje posameznikov, hkrati pa spodbujajo gospodarstvo, saj zagotavljajo bolj usposobljeno delovno silo ter večjo produktivnost in zaposlovanje. Tovrstne naložbe, zlasti če so namenjene spodbujanju trajnostne rasti, prispevajo tudi k izboljšanju znanj in spretnosti ter kvalifikacij ljudi pa tudi njihovih priložnosti v družbi in na trgu dela. Poleg tega spodbujajo gospodarstvo in pomagajo EU, da bo po krizi močnejša. Poleg tega omogočajo učinkovitejšo in uspešnejšo javno porabo, ki vodi k srednje- do dolgoročnim⁽¹⁶⁾ prihrankom finančnih sredstev v javnih proračunih. EESO je poudaril tudi dolgoročne stroške neuspešnega ukrepanja in vlaganja na socialnem področju. V zvezi s tem je poudaril tudi pomembnost naložb v trdne sisteme socialne varnosti, saj ti delujejo tudi kot samodejni stabilizator⁽¹⁷⁾.

3.6 Teme v socialnem stebru, ki jih ni mogoče obravnavati brez povečanja naložb ali tekoče porabe, vključujejo: pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, podporo pri iskanju zaposlitve, izboljšanje enakosti spolov in zmanjšanje razlik pri plačilu glede na spol, preprečevanje revščine zaposlenih, dostop do storitev oskrbe, cenovno ugodno predšolsko vzgojo, ustrezno socialno varstvo, ustrezna nadomestila za brezposelnost, pokojnine, ki zagotavljajo ustrezen prihodek, dostojanstvo v starosti, dostopno in kakovostno preventivno in kurativno zdravstveno varstvo, dostopne in kakovostne storitve dolgotrajne oskrbe, kakovostna socialna stanovanja ali pomoč pri pridobitvi stanovanja ter dostop do vode, komunalnih storitev, energije, prevoza, finančnih storitev in digitalne komunikacije.

3.7 Glavni skladi EU za gospodarsko in socialno rast so evropski strukturni in investicijski skladi, pobuda za zaposlovanje mladih, programi za konkurenčnost in Evropski sklad za strateške naložbe. Naložbe se lahko financirajo tudi iz proračunov držav članic in zasebnih virov.

3.8 Evropski strukturni in investicijski skladi so najboljšežnejši vir s kompleksnimi postopki za nadzor nad naložbami in njihovo oceno. V enem od prejšnjih mnenj EESO so bili opredeljeni kot sredstvo za več naložb v realni sektor. Čeprav so spodbudili povečanje naložb javnega sektorja v državah z nižjimi prihodki, niso zadoščali, da bi se nadomestil upad naložb iz drugih virov ali zagotovila hitra konvergenca gospodarske in socialne ravni. Pomembno je zagotoviti krepitev in povečanje teh skladov, da se podprejo prizadevanja za izvajanje socialnega stebra. EESO ponavlja svojo podporo pregledu predpisov, ki urejajo evropske strukturne in investicijske sklade, in izboljšanju ocene učinkovitosti in uspešnosti njihovega prispevka⁽¹⁸⁾.

3.9 Mogoče je zagotoviti, da bodo naložbe usmerjene v skladu s cilji socialnega stebra tako glede izvajanih dejavnosti ter pogojev za zagotavljanje pravičnih praks zaposlovanja in podpore skupin, ki bi bile sicer izključene.

⁽¹⁶⁾ UL C 125, 21.4.2017, str. 10.

⁽¹⁷⁾ UL C 226, 16.7.2014, str. 21.

⁽¹⁸⁾ UL C 303, 19.8.2016, str. 94.

3.10 EFSI zagotavlja jamstvo Evropski investicijski banki in ji s tem omogoča ohranjanje stopenj posojil, ki bi se drugače zmanjšale. Tako kot na splošno projekti EIB lahko podpira projekte, skladne s socialnim stebrom. V nekaterih primerih to tudi stori (nekaj podpore socialnemu podjetništvu ter zdravstvenemu in socialnemu varstvu). Poudarek je na bolj tipičnih komercialnih projektih, tako da so socialne koristi bolj obrobna posledica, in ne cilj sam po sebi.

3.11 EESO je pozval k bolj izraziti socialni razsežnosti uporabe EFSI, na primer pri izobraževanju, usposabljanju, poklicnem usposabljanju za pridobitev kompetenc in vseživljenjskem učenju, razvoju ustvarjalnih in kulturnih panog, inovacijah v zdravstvu in medicini ter pri socialnih storitvah, socialnih stanovanjih in otroškem varstvu, turizmu in okoljevarstveni infrastrukturi. V naložbenem načrtu za Evropo bi bilo treba jasno podpreti zaveze s konference COP 21 ⁽¹⁹⁾.

3.12 Malo poudarka je tudi na oceni projektov v zvezi s pogoji zaposlovanja, vključevanjem prikrajšanih skupin in naložbami v fizično infrastrukturo za socialne storitve ter nadzoru nad njimi.

3.13 Na začetku je bila sprejeta zaveza, da se pri dodeljevanju sredstev EFSI ne upoštevajo geografski dejavniki, zato številne države z nižjimi prihodki prejemajo zelo malo, čeprav imajo dokazljivo visoke potrebe. Z ustreznimi spremembami pravil se lahko v drugi fazi ukrepanja zagotovi, da bodo prednost imele manj razvite države.

3.14 Financiranje izvajanja socialnega stebra bo močno odvisno tudi od razpoložljivih sredstev na ravni držav članic. Iz državnih proračunov se bodo morali v prihodnjih letih financirati naložbe in tudi tekoči stroški dejavnosti, vendar to utegne omejevati pravila EU glede proračuna in dolga ⁽²⁰⁾. Kot je EESO poudaril že večkrat ⁽²¹⁾, je treba razmisliti o načinih povečanja prožnosti, ki je v okviru teh pravil dopustna, na primer z zlatim pravilom, kar bi spodbudilo socialno usmerjene javne naložbe, da se dosežejo cilji socialnega stebra, in sicer zlasti z višjimi ravnmi prihodkov, večjo socialno kohezijo in preprečevanjem izključevanja prikrajšanih skupin, ki sicer ne morejo polno prispevati v družbo, ob hkratnem ustvarjanju gospodarske rasti.

3.15 Pri financiranju socialnih ciljev je ključna tudi odgovornost poslovanja in podjetij. Zgolj z zasebnimi naložbami ne bo mogoče uresničiti ciljev socialnega stebra, vendar pa morajo biti poleg javne odgovornosti na voljo tudi možnosti za zasebne naložbe, ki bodo prispevale na številnih obravnavanih področjih (vključno z zaposlovanjem, izboljšanjem digitalnih spretnosti in znanj ter socialnim varstvom), zlasti z ustreznimi zakonodajnimi okviri in nekaj finančne podpore iz javnih virov, kot so evropski strukturni in investicijski skladi ali EIB.

3.16 Potrebo po finančnih sredstvih za izvajanje socialnega stebra je treba prepoznati in načrtovati. Ustrezni institucionalni okviri tako že obstajajo. Bolj jasno je treba začrtati okvir evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter EFSI, da se bo izrecno skliceval na socialni steber, v proračunu EU in proračunih držav članic pa je treba predvideti stroške v zvezi z izpolnjevanjem njegovih ciljev.

3.17 V okviru boja proti davčnim goljufijam, davčnim oazam in agresivnemu davčnemu načrtovanju ter za zmanjšanje nepoštenih davčnih konkurenca med državami članicami ⁽²²⁾ je treba tudi okrepiti ukrepe v zvezi s pravično obdavčitvijo (multinacionalnih podjetij in posameznikov), za katero si prizadeva Evropska komisija ⁽²³⁾, prav tako pa načine za boj proti poneverbam in goljufijam v zvezi s proračunskimi viri EU. V zvezi z iskanjem novih virov davčnih prihodkov za financiranje socialnega stebra bi bilo ob upoštevanju načela subsidiarnosti primerno spodbujati vrste obdavčitev, ki upoštevajo sposobnost prispevanja posameznikov, ob upoštevanju spodbud za vzdržno gospodarsko rast.

⁽¹⁹⁾ UL C 75, 10.3.2017, str. 57.

⁽²⁰⁾ UL C 177, 18.5.2016, str. 35.

⁽²¹⁾ Spoznanja v izogib hudim posledicam varčevalnih politik v EU, točka 1.6, še ni objavljeno v UL; Priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja 2018, točki 1.8 in 3.6, še ni objavljeno v UL; UL C 327, 12.11.2013, str. 11; Letni pregled rasti za leto 2018, točka 1.4, še ni objavljeno v UL; UL C 226, 16.7.2014, str. 21.

⁽²²⁾ UL C 81, 2.3.2018, str. 131.

⁽²³⁾ Razmislek o prihodnosti financ EU, točka 3.3.4, mnenje še ni objavljeno.

3.18 Kar zadeva financiranje proračuna EU, se EESO strinja z analizo v poročilu o prihodnjem financiranju EU skupine na visoki ravni za lastna sredstva, ki poziva k proračunu EU, sestavljenem predvsem iz neodvisnih, preglednih in pravičnih lastnih sredstev ⁽²⁴⁾. Meni tudi, da je potrebno povečanje proračuna.

V Bruslju, 19. aprila 2018

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Luca JAHIER

⁽²⁴⁾ UL C 81, 2.3.2018, str. 131.